

В ОТГОВОР

НА НАРАСТВАЩАТА

ИЗОЛАЦИЯ И СТИГМАТИЗАЦИЯ НА РОМИТЕ

от стр. 1

Работата по изготвянето на документа, оформянето на приоритетите, публичното обсъждане и привличането на максимално широка обществена подкрепа, преговорите с правителството, комуникацията с медиите отне повече от година. Вярвам, че някой ден тези важни за ромската история събития ще бъдат подробно описани и анализирани.

Тук искам да припомня, че Рамковата програма демонстрира

дългосрочна визия за развитието на ромската общност

и за мястото ѝ на достоен и равнопоставен участник в българското общество. Поставихме ясни цели и приоритети, илюстрирани още в названието на документа - равнопоставена интеграция в българското общество във всички сфери на общественния живот. Посланията ни бяха ясни: ромите трябва да бъдат третирани като всички останали граждани на България; те имат воля да се включат в обществен живот, а не да бъдат стигматизирани и изолирани като маргинална, екзотична или престъпна общност; да участват в изработването на политики, които да допринесат за изравняване на статуса им с останалите граждани. Заявихме ясно, че искаме пълноценно участие във всички сфери на общественния живот, за да можем да допринесем за прогреса в обществото.

Вероятно за много хора в момента пътят на интеграцията изглежда очевидно правилен и даже безвъпросен. И се радвам, че е така. Все още има държави в Европа, обаче, в които няма яснота в управленските политики към ромите и в които преобладава схващането, че ромите са несъвместими с модерния начин на живот и интеграцията им е противоестествена.

МВР като институция за ромите

Преди десет години и у нас антигиганското говорене, особено в медиите, обрисуваше ромите като престъпна група, беше взето сериозни размери и задаваше един, далеч неконструктивен

Рамковата програма за равнопоставено интегриране на ромите - 10 години по-късно

тон на дискусията. Мнозина тогава разбираха решаването на „проблемите“ на ромите като ограничаване на престъпността сред тях и смятаха, че Министерството на вътрешните работи е институцията, която трябва да се занимава с тези проблеми.

Ще обърна внимание и върху друга важна реалност, която трябваше да бъде отчетена тогава. Точно в тези години се появили сигнали за нарастваща изолация и стигматизация на ромите, започнала след началото на промените. В този смисъл, Рамковата програма беше един навременен отговор на тази засилваща се тенденция.

По това време активността в полето на ромското движение нарастваше, появяваха се все повече участници, а заедно с това растеше и противопоставянето. Въпреки това ние, ромските активисти, показахме, че можем да се обединим около общи принципи и цели. Не против някого или против нещо, а за обща кауза, за принципи. Всички знаем обвиненията към нас, че сме много разединени и не можем да постигаме съгласие. Въпреки безспорната истина в тези твърдения, по Рамковата програма

успяхме да постигнем максимално съгласие

и в това отношение тя и досега си остава уникален документ.

Може би е добре да припомним и друга отличаваща го характеристика - той не бе оцветен и употребен партийно, а си остана документ на ромите, инициран от нас и одобрен от държавата. Показвам, че такива инициативи могат да гойдат „отдолу“, от гражданското общество. Макар и не веднага, правителството прие този подход и се отвори за диалог.

Програмата имаше много добър отзвук и в Европа. Тя се възприе като успешен модел и още на следващата година, подобна програма беше направена в Румъния, по-късно и в други страни.

Разбира се, като всеки документ,

подложен на публична дискусия, и Рамковата програма имаше своите отрицатели. Но с времето се видя, че критиките към нея не са били принципи, а някои от критиците даже печелеха проекти по линия на Рамковата програма по-късно. Една от критиките беше, че Рамковата програма е добра като документ на хартия, но на практика не се изпълнява. Необходимо е пояснението, че Рамковата програма не беше създадена с претенциите да бъде актуален план със срокове, отговорници и пари. Програмата положи темелите, даде основните насоки на държавната политика по ромския въпрос. Мога да кажа, че десет години след създаването на документа, има няколко съвсем видими и значими действия, които са директна последица от него.

Рамковата програма не е план за действие

Така например Рамковата програма за пръв път повдигна въпроса за необходимостта от ефективни мерки за защита от дискриминация на етническа основа чрез приемане на антидискриминационен закон и създаване на специализиран орган, който да прилага закона. Няколко години по-късно бе приет Закон за защита от дискриминация и работи Комисията за защита от дискриминация.

Друг положителен пример е случаят с един от основните приоритети на Рамковата програма - десегрегацията в образованието. Първите инициативи в тази посока бяха предприети от ромски организации през 2000 г. и имат устойчиво развитие и до момента. Тези инициативи станаха основа за разработването на няколко държавни документа, в които десегрегацията е формулирана като основен приоритет на образователната политика към ромите. Наскоро се създаде и Център за образователна интеграция в Министерството на образованието, а през 2008 година, държавата включи дейности по десегрегация като

един от приоритетите за развитие на човешките ресурси, които се финансират от структурните фондове на Европейския съюз.

Несполучливите политики не следват принципите на програмата

Има, за съжаление и примери в обратната посока - за несполучливи политики, които не следват принципите на програмата. Такава в момента е жилищната политика към ромите. Може да се намерят и други сфери от обществен живот, където принципите, заложи в Рамковата програма, все още не са намерили своята адекватна реализация.

От казаното дотук се вижда, че формулираните, макар и преди десет години, принципи и политики в Рамковата програма, не са престанали да бъдат актуални. Те са доразработени и конкретизирани и от Плана за действие по Декадата на ромското включване. Това, което е нужно в момента е държавата да осигури необходимите финансови средства и институционални механизми за изпълнение на тези политики, както и за наблюдение и оценка на резултатите от тях.

Необходимо е преди всичко не изработването на «нова» Рамкова програма, а актуализация на вече съществуващата, със запазване на заложените в нея принципи, и с отчитане на постигнатите резултати и нерешените проблеми. И което е не по-малко важно, този нов вариант на Рамковата програма трябва да бъде обвързана с конкретен план за действие.

Румян РУСИНОВ

ЕВРОРОМА се тревожи за проявите на ксенофобия в Рим

Разследването на случая не е приключило и още няма изчерпателна информация за случилото се, пише до председателя на

ЕВРОРОМА Цветелин Кънчев посланикът на Италия в България Стефано Бенацо.

Писмото на дипломата е по повод

официалното запитване на ЕВРОРОМА във връзка с пожара, възникнал на 23 юли 2008 година до временен ромски лагер в покрайнини-

те на Рим.

«Що се отнася до Вашето искане да научите мерките срещу прояви на ксенофобия, спрямо малцинствата в

Италия, искам да Ви уверя, че италианските компетентни власти взимат всички необходими мерки, спазвайки Конституцията и

действащите закони за превенция и овладяване на евентуални такива прояви» пише италианският посланик.

РИЦ/РИС